
สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีใน
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
imronnoorabaf@gmail.com

อาทิตย์ นูระบ๊าฟ¹

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี รวมทั้งสิ้น 196 คน จำแนกเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรง จำนวน 48 คน และครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารี จำนวน 148 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: สภาพการปฏิบัติจริง ความคาดหวัง การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี

¹ ศษ.ม. (การบริหารและการจัดการศึกษาอิสลาม), หัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนธรรมมัสลาม จังหวัดนนทบุรี

**State of Actual Practice and Expectation of Boy Scout and Guide Activities
Management in Islamic Private Schools under Private
Education Office, Pattani Province**
imronnoorabaf@gmail.com

*Artit Noorabaf*¹

Abstract

This study aimed to study level of states of actual practice and expectation of boy scout and guide activities management in Islamic Private Schools under Private Education Office, Pattani Province. The samples used in this study includes 48 school administrators and 148 boy scout and guide instructors of Islamic Private Schools under Private Education Office, Pattani Province and thus making a total number of 196 samples. The research data was collected by using questionnaires. The statistics used for data analysis included percentage, mean and standard deviation. The results of this study were as follow : the overall level of states of actual practice and expectation of boy scout and guide activities management in Islamic Private Schools under Private Education Office, Pattani Province were found to be moderate.

Keywords: State of Actual Practice, Expectation, Boy Scout and Guide Activities Management

¹ M.Ed. (Islamic Educational Administration and Management), Head of Social Studies, Religions, and Culture Department Thammislam Thai School Nonthaburi

บทนำ

อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสไว้ในอัลกรุอานว่า

﴿فَسَلُّواْ أَهْلَ الذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا

تَعْمَلُونَ﴾ (النحل : 43)

ความว่า “ตั้งนั้นสุเจ้าจงถามผู้ที่มีความรู้เถิด หากมันสุเจ้าไม่รู้”

(อันนะหฺล : 43)

จากความหมายของโองการแห่งพระผู้เป็นเจ้าข้างต้น ได้บ่งบอกให้มนุษย์ทุกคนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาหาความรู้ โดยเฉพาะในทัศนะของอิสลามแล้ว ไม่ว่าจะเป็นผู้ชายหรือผู้หญิงทุกคนล้วนแล้วแต่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาหาความรู้ เพราะการศึกษาหาความรู้ นั้นเป็นฟัรฎ์¹ เหนือมุสลิมทุกคนซึ่งสอดคล้องกับวจนะของท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ ที่กล่าวว่า

(طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ)

ความว่า “การศึกษาหาความรู้ นั้นเป็นฟัรฎ์เหนือมุสลิมทุกคน” (Ibn Majah หะดิษเลขที่ 224

การศึกษาหาความรู้ นั้นจะเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาจิตวิญญาณ ร่างกาย และจิตใจของมนุษย์ให้เติบโตเป็นบุคลากรที่ดี มีคุณภาพ และการศึกษาในโรงเรียนจะเป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะสร้างคนให้อยู่ในกรอบหรือครรลอง

ครองธรรมที่ดั่งงามได้ โดยเฉพาะผู้ซึ่งที่ถูกเรียกว่าเป็นมุสลิม นั้น ย่อมหนีไม่พ้นต่อการศึกษาหาความรู้ ซึ่งอิสลามให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะการศึกษาคือเป็นบ่อเกิดแห่งความสุขของมนุษย์ทั้งโลกนี้และโลกหน้า และในขณะที่การศึกษาหาความรู้ นั้นจัดอยู่ในระดับสูงส่งอันจะนำไปสู่อารยธรรมของประชาชาติเพื่อให้เกิดความมีเกียรติในชีวิต ท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ ได้ส่งเสริมประชาชาติของท่านให้มีการศึกษา เพราะการศึกษาหาความรู้ นั้นคือการเรียนรู้ในทุกสาขาวิชาให้เป็นแนวทางสู่การเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมอิสลาม อันได้แก่ กฎกติกาที่ประชาชาติมุสลิมใช้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ด้วยเหตุนี้การศึกษาในอิสลามจึงมิใช่เป็นหน้าที่เฉพาะสถาบันการศึกษาเท่านั้น แต่เป็นความรับผิดชอบในทุกหน่วยงานของสังคม

ในการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จะต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542) สำหรับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนั้นเน้นการปฏิบัติผ่านกระบวนการลูกเสือ ซึ่งได้รับการบรรจุให้เป็นกิจกรรมใน

¹ ฟัรฎ์ คือ กฎข้อบังคับ

หลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ สถานศึกษาต้องนำไปปฏิบัติ กิจกรรมลูกเสือเป็น กระบวนการที่ทั่วโลกยกย่องและยอมรับ เป็น วิธีการฝึกอบรมคนให้รู้จักความเป็น ประชาธิปไตยมีความรับผิดชอบและอยู่ร่วมกัน อย่างมีความสุข นอกจากนี้วิชาลูกเสือยังสอน ให้นักเรียนมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น และ ปฏิบัติตนตามกฎของลูกเสือ มุ่งพัฒนาลูกเสือ ทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจและศีลธรรม ให้ เป็นพลเมืองดีมีความรับผิดชอบ ช่วย สร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้าเพื่อ ความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ (ปรัชญา นนทะสี, 2557: 1) ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของจรรยาพร ธรณินทร์ (2537: 22) ที่ ได้ศึกษาการพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษา ด้านลูกเสือของนักเรียนประถมศึกษา และ มัธยมศึกษาในปี 2536 พบว่า กิจกรรมเสริม หลักสูตรในโรงเรียนที่ได้ผลดีในการสอนเด็ก นักเรียนไทย คือ กิจกรรมลูกเสือเนื่องจากมี การจัดระบบแบบแผนการฝึกอบรมที่เป็น เอกลักษณะและเป็นกิจกรรมที่ยอมรับว่ามี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน

กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีเป็น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่บังคับตามหลักสูตร การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งจัด ประสบการณ์ตรงให้ผู้เรียนเป็นคนดีใช้ชีวิตใน สังคมอย่างมีความสุขเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

สร้างเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมตาม ความแตกต่างระหว่างบุคคล (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 27) ทั้งนี้เพราะปรัชญาของการลูกเสือ คือ การ ทำให้นักเรียนค้นพบและพัฒนาศักยภาพของ ตน มีทักษะการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทาง อารมณ์ ศีลธรรม จริยธรรม รู้จักเรียนรู้ในเชิง พหุปัญญา รู้จักคิดตัดสินใจแก้ปัญหา และการ มุ่งงานทำรวมทั้งดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมี ความสุข ดังนั้นการจัดกิจกรรมลูกเสือและ เนตรนารีจึงมีความสำคัญในการส่งเสริมให้ ผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม (วาสนา เจริญ เปลี่ยน, 2553: 210) ในหลักสูตรกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนจึงได้กำหนดกิจกรรมลูกเสือและเนตร นารีสำรองชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ลูกเสือ สามัญชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ลูกเสือสามัญ รุ่นใหญ่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และลูกเสือ วิสามัญชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ตามหลักการ จัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี ซึ่งต้องจัดให้ ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับ วัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ของผู้เรียน เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกใน การทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรม บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมพัฒนาชุมชน กิจกรรมบริการด้านต่าง ๆ และฝึกการทำงาน ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมที่เน้น กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม โดยให้มีการ ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบ และให้ถือว่าเป็นเกณฑ์ประเมินผ่านช่วงชั้น

ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาชีพลูกเสือ (คณะลูกเสือแห่งชาติ, 2551)

ปัจจุบันสภาพและปัญหาที่เด่นชัดที่สุดในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี คือ เรื่องรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี เรื่องการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และเรื่องพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี จึงทำให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีไม่สามารถจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีได้ในทุก ๆ กิจกรรมและเป็นไปตามวิสัยทัศน์ และจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพราะสภาพและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นในรายละเอียดบางอย่างขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลามทั้งในด้านหลักการศรัทธาและหลักการปฏิบัติ จึงปฏิบัติกิจกรรมในส่วนที่สามารถปฏิบัติได้ ด้วยเหตุนี้บทความวิจัยนี้จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ว่ามีการปฏิบัติจริงและคาดหวังกับการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมากน้อยเพียงใด โดยหวังว่าข้อค้นพบที่ได้จะมีประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายและแผนงาน

เพื่อพัฒนาการบริหารกิจการลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์และจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสอดคล้องกับหลักการอิสลามในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง สภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีใน 3 ด้านด้วยกัน คือ 1) ด้านรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีที่กำหนดให้ลูกเสือและเนตรนารีแต่ละประเภทแต่ง เมื่อต้องดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางลูกเสือ 2) ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ เริ่มตั้งแต่การเปิด-ปิดประชุมกอง การใช้เกมหรือการร้องเพลงและ เป็นไปตามหลักสูตรของลูกเสือแต่ละประเภทที่

กำหนดไว้ และ 3) ด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี ซึ่งเป็นรูปแบบเฉพาะของกิจกรรมทางการลูกเสือ เพื่อวัตถุประสงค์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ลูกเสือทุกคนจะต้องกระทำร่วมกัน และยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ตามเอกสารข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีของสำนักจุฬาราชมนตรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลครั้งเดียวแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional) เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2559 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาทุกโรงเรียน จำนวน 48 คน จาก 48 โรงเรียน และครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารี จำนวน 148 คน จากประชากรทั้งหมด 240 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน (ฮานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557: 49) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการใช้คอมพิวเตอร์ (ฮานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557: 57) โดยการสุ่มจากครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารี จำนวน 148 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ต้องการ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัดส่วนตัวอย่างครูเพื่อให้ได้สัดส่วนที่

สมดุลกัน ในแต่ละขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีจำนวนทั้งหมด 31 โรงเรียน จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 8 โรงเรียน ขนาดกลาง 13 โรงเรียน และขนาดเล็ก 10 โรงเรียน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ตัวเลือก และแบบสอบถามปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check – List) เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2559 ใน 3 ด้าน คือ ด้านเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) เกี่ยวกับข้อเสนอ

แนวสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากแบบวัดและประเมินผล รวมทั้งตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจากเอกสารข้อเสนอแนะการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีของสำนักจุฬาราชมนตรีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดขอบเขตที่ต้องการสร้างแบบสอบถาม สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา การสื่อความหมายและความครอบคลุมสมบูรณ์แบบของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยาม (Item Objective Congruence Index: IOC) โดยตรวจสอบข้อคำถาม ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านวัดประเมินผลหรือวิจัย รวมทั้งด้านภาษาไทย เพื่อพิจารณาด้านภาษาที่ใช้ในข้อคำถาม จำนวน 3 คน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญอาจมีความเชี่ยวชาญหลายด้านในคนเดียวกัน และต้องได้ค่า IOC ≥ 0.50 ขึ้นไป ถ้าต่ำกว่าผู้วิจัย

จะนำมาแก้ไขและปรับปรุง (พิสนุ พงศรี, 2549: 138-140) พิจารณาลงความเห็นและให้คะแนน นำแบบสอบถามมาแก้ไขและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการตรวจสอบความสอดคล้องภายในด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอน บาค (Cronbach, 1990: 204 อ้างถึงใน พงษ์รัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 125-126) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จำแนกตามสภาพการปฏิบัติจริงมีค่าความเชื่อมั่น 0.95 และความคาดหวัง 0.94 ตามลำดับ ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือสามารถนำไปเก็บข้อมูลได้ นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน โดยทำเรื่องขอหนังสือรับรองและหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา

อิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาอิสลามศึกษา ไปยังโรงเรียนที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเอง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด โดยได้รับแบบสอบถามคืน 203 ฉบับ และตรวจสอบเป็นฉบับสมบูรณ์จำนวน 203 ฉบับ คิดเป็นร้อยละหนึ่งของแบบสอบถาม และดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติการวิจัย โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ จำนวนค่าร้อยละ เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผลในการศึกษาค้นคว้ากำหนดคะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แสดงระดับสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ตามเกณฑ์ของธานินทร์ ศิลป์จารุ (2557: 74) จากนั้นผู้วิจัยคำนวณหาค่าเฉลี่ยรวม พร้อมกับนำเสนอในรูปตารางและแปลผลตามลำดับ โดยใช้เกณฑ์การประเมินระดับคะแนนเฉลี่ยในการแปล

ความหมาย ตามหลักการวิเคราะห์ความหมายของค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ของธานินทร์ ศิลป์จารุ (2557: 75) นำข้อมูลจากข้อคำถามแบบปลายเปิด เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังและแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี วิเคราะห์โดยวิธีการสังเคราะห์ความคิดเห็นที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน แล้วหาค่าความถี่เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

1) ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 2.61$, S.D. = .87) ซึ่งด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี และด้านเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีน้อยที่สุด และเมื่อพิจารณาในรายด้านจำแนกเป็นรายข้อมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.05$, S.D. = 1.04) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการสบนึ่งเพื่อระลึกถึงอัลลอฮ์ ﷻ พระผู้เป็นเจ้าโดยกล่าวในใจว่า سبحان الله

اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ (อ่านว่า สุบหานัลลอฮุ อัลหัมดุลิลละฮุ อัลลอฮุอักบาร) ตั้งใจมั่นที่จะกระทำความดีและเรียนรู้บทเรียน เพราะทุกการกระทำนั้นคืออามานะฮ์ตามคำสั่งใช้ของอัลลอฮ์ ﷻ มีสภาพการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.46$, S.D. = 1.03) และน้อยที่สุด คือ มีการชักธงชาติ และร้องเพลงชาติ ($\bar{x} = 2.84$, S.D. = 1.09)

1.2 ด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีในภาพรวมอยู่ในระดับ น้อย ($\bar{x} = 2.41$, S.D. = 1.08) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การสงบนิ่ง เพื่อระลึกถึงอัลลอฮ์ ﷻ พระผู้เป็นเจ้าโดยกล่าวในใจว่า سبحان الله (อ่านว่า สุบหานัลลอฮุ อัลหัมดุลิลละฮุ อัลลอฮุอักบาร) ตั้งใจมั่นที่จะกระทำความดีและเรียนรู้บทเรียน เพราะทุกการกระทำนั้นคืออามานะฮ์ตามคำสั่งใช้ของอัลลอฮ์ ﷻ มีสภาพการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.17$, S.D. = 1.18) และน้อยที่สุด คือ การจูดรูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย เมื่อเข้าร่วมงานที่หน่วยงานภาครัฐจัด ในขณะที่ประธานเข้ามาในที่ประชุม ลูกเสือทุกคนยืนขึ้นเมื่อประธานจูดรูปเทียนและกราบ ลูกเสือมุสลิมนั่งหรือยืนสงบนิ่งสำรวมอยู่ในที่ประชุมด้านหลัง ($\bar{x} = 1.69$, S.D. = 1.00)

1.3 ด้านเครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีในภาพรวมอยู่ในระดับ น้อย ($\bar{x} = 2.38$, S.D. =

1.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนหญิงประดับเครื่องหมายประกอบเครื่องแบบที่ผ้าคลุมศีรษะตามประเภท เหมือนเนตรนารีทั่วไป เครื่องหมายประจำจังหวัดติดที่ผ้าคลุมศีรษะตรงสามเหลี่ยมด้านหลัง หากมีรูปเป็นเครื่องหมายทางศาสนาให้ใช้ชื่อของจังหวัดแทนมีสภาพการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 2.65$, S.D. = 1.20) และน้อยที่สุด คือ เนตรนารีวิสามัญ ใส่ผ้าคลุมศีรษะสีกรมท่าแทนหมวกและผ้าผูกคอ ใส่เสื้อสีเขียวแขนยาวมีกระดุมติดที่ข้อมือ มีอินทราวุสีเขียวปลายอินทราวุมีอักษร ล.ว. สีเหลือง กระโปรงยาวจนถึงตาตุ่ม หรือชุดแขนยาว ($\bar{x} = 2.18$, S.D. = 1.02)

2) ระดับความคิดเห็นต่อความคาดหวังการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.03$, S.D. = .97) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี มีความคาดหวังมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.46$, S.D. = 1.00) รองลงมา คือ ด้านรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ($\bar{x} = 2.90$, S.D. = .96) และด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีมีความคาดหวังน้อยที่สุด คือ ($\bar{x} = 2.73$, S.D. = .94) และเมื่อพิจารณาในรายด้านจำแนกเป็นรายข้อมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$, S.D. = 1.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการสบนึ่ง เพื่อระลึกถึงอัลลอฮ์ ﷻ พระผู้เป็นเจ้าโดยกล่าวในใจว่า سبحان الله أكبر الله الحمد لله أكبر (อ่านว่า สิบหานัลลอฮ อัลหัมดุลิลละฮ อัลลอฮุอักบร) ตั้งใจมั่นที่จะกระทำความดีและเรียนรู้บทเรียน เพราะทุกการกระทำนั้น คือ อามานะฮตามคำสั่งใช้ของอัลลอฮ์ ﷻ มีความคาดหวังมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = 1.12) และน้อยที่สุด คือ มีการสรุปเนื้อหากิจกรรม หลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.28$, S.D. = 1.12)

2.2 ด้านรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 2.90$, S.D. = 1.12) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนชายแต่งเครื่องแบบลูกเสือโดยการสวมกางเกงขายาวเครื่องแบบตามเหล่าและประเภทเหมือนลูกเสือทั่วไปมีความคาดหวังมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.02$, S.D. = 1.16) และน้อยที่สุด คือ ลูกเสือวิสามัญ ใส่หมวกทรงอ่อนสีเขียว ใส่เสื้อคอพับแขนสั้นสี kaki มีอินทรธนูสีเขียว ปลายอินทรธนูมีอักษร ล.ว. สีเหลือง ใส่ผ้าผูกคอรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่ว สีตามกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ สวมกางเกงสี kaki ขายาวจนถึงตาตุ่ม ($\bar{x} = 2.70$, S.D. = 1.14)

2.3 ด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 2.73$, S.D. = 1.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การสบนึ่ง เพื่อระลึกถึงอัลลอฮ์ ﷻ พระผู้เป็นเจ้าโดยกล่าวในใจว่า سبحان الله أكبر الله الحمد لله أكبر (อ่านว่า สิบหานัลลอฮ อัลหัมดุลิลละฮ อัลลอฮุอักบร) ตั้งใจมั่นที่จะกระทำความดีและเรียนรู้บทเรียน เพราะทุกการกระทำนั้นคืออามานะฮตามคำสั่งใช้ของอัลลอฮ์ ﷻ มีความคาดหวังมากที่สุด คือ ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 1.20) และน้อยที่สุด คือ การจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย เมื่อเข้าร่วมงานที่หน่วยงานภาครัฐจัด ในขณะที่ประธานเข้ามาในที่ประชุม ลูกเสือทุกคนยืนขึ้นเมื่อประธานจุดธูปเทียนและกราบ ลูกเสือมุสลิมนั่งหรือยืนสบนึ่ง สำรวมอยู่ในที่ประชุม ด้านหลัง ($\bar{x} = 1.90$, S.D. = 1.51)

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ผลจากการศึกษาเพื่อตอบวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

พบว่า โดยภาพรวมมีสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี และด้านรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารีน้อยที่สุด ส่วนระดับความคิดเห็นต่อความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมมีความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีมีความคาดหวังมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีน้อยที่สุด สอดคล้องกับสุเมธ สุจริยวงศ์ (2550: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าสภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือ

ในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับประวีรธรรม ไตรคุ้มตัน (2553: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีของบุคลากรโรงเรียนระดิงหินประชาสรรค์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อีกทั้งยังสอดคล้องกับสมพิชญ์ วงษ์ด้วง (2557: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานลูกเสือในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินงานลูกเสือในสถานศึกษาตามทรรศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าสภาพการดำเนินงานลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาทในภาพรวมและทุกรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานียังไม่ได้ผ่านการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีทั้ง B.T.C. และ A.T.C. แบบมุสลิมหรือที่จัดสอดคล้องกับสภาพบริบทมุสลิมในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หรืออาจจะผ่านการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีทั้ง B.T.C. และ A.T.C. มาแบบทั่วไปจึงมีความคิดว่าถ้าจัดแบบที่อบรมมาคงจัดไม่ได้สำหรับสภาพบริบทในโรงเรียนเอกชนสอน

ศาสนาอิสลาม และหรืออาจจะไม่ทราบหรือไม่ มีเอกสารคู่มือเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรม ลูกเสือและเนตรนารีที่สอดคล้องกับข้อบังคับ ของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้ง สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเป็นไปตาม ข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรี จึงทำให้ ขาดความตระหนัก องค์ความรู้ และความ เข้าใจ ตลอดจนทักษะที่ถูกต้องในการ ดำเนินงานลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงาน การศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เพราะถ้า สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีจัดให้ มีการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือแบบมุสลิมหรือจัด สอดคล้องกับสภาพบริบทมุสลิมในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามและมีเอกสารหรือ คู่มือเกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมลูกเสือ และเนตรนารีที่สอดคล้องกับข้อบังคับของ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติรวมทั้งสอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเป็นไปตาม ข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีให้กับ ผู้บริหารและครูผู้สอนลูกเสือและเนตรนารีใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแล้ว จะทำ ให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นไปใน ทิศทางเดียวกันในการดำเนินงานลูกเสือและ เนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ทั้งในเรื่องของรูปแบบและเครื่องหมายของ ลูกเสือและเนตรนารี การจัดกิจกรรมลูกเสือ

และเนตรนารีในสถานศึกษา และการจัดพิธี การของลูกเสือและเนตรนารี ซึ่งสอดคล้องกับ สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย (2553: 113) ที่กล่าวว่าผู้กำกับลูกเสือถ้าผ่าน การฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือจะเข้าใจใน อุดมการณ์ วิธีการ วัตถุประสงค์ของงานลูกเสือ จะช่วยให้การดำเนินงานลูกเสือมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับสุเมธ สุจริยวงศ์ (2553: 76) กล่าวว่า ผู้กำกับลูกเสือในระดับปฏิบัติการ ถ้าผ่านการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือจะเข้าใจใน การปฏิบัติงานลูกเสือ ทั้งงานธุรการ การ บริหารกลุ่มกองลูกเสือและการวางแผนการ ฝึกอบรม ในขณะที่สภาพการปฏิบัติจริงในการ จัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงาน การศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เมื่อพิจารณา ในรายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ และเนตรนารีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี และด้าน เครื่องแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและ เนตรนารีน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ไม่ได้จัดให้มีการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือแบบ มุสลิมหรือจัดสอดคล้องกับสภาพบริบทมุสลิม ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและ จัดทำเอกสารคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือและ เนตรนารีสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้กำกับ ลูกเสืออยู่เป็นประจำ จึงทำให้ผู้บริหาร สถานศึกษาและผู้กำกับลูกเสือขาดความเข้าใจ

ในการดำเนินกิจการลูกเสือในสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับจงบกล เทียมหมอก (2547: 71) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินกิจกรรมลูกเสือของผู้กำกับลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านผู้กำกับลูกเสือพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก การให้ความสนใจเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มวุฒิทางลูกเสือของผู้กำกับลูกเสือมีปัญหาสูงสุดเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่ยังมีผู้กำกับลูกเสือที่มีวุฒิทางลูกเสือชั้นความรู้เบื้องต้นอยู่มาก เพราะในการอบรมผู้เข้ารับการอบรมต้องเสียค่าใช้จ่ายเอง อีกทั้งสถานที่อบรมอยู่ห่างไกล อีกประการหนึ่งเป็นเพราะความไม่ชอบกิจกรรมลูกเสือเป็นการส่วนตัว เช่น ไม่ถนัดในการร้องเพลง การต้องทำกิจกรรมกลางแจ้ง การต้องแต่งเครื่องแบบที่ยุ่งยาก ร้อน อึดอัด ทำให้ไม่มีใจรักที่จะพัฒนาความก้าวหน้าในการอบรมเพิ่มวุฒิของตน อีกทั้งยังสอดคล้องกับทองขาว อรรถยานนท์ (2548: 85 อ้างถึงใน สมพิชญ์ วงษ์ด้วง, 2557: 146) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือสามัญในสถานศึกษาของอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี พบว่า ปัญหาสูงสุดในการบริหารกิจการลูกเสือสามัญในสถานศึกษาของอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี คือ การจัดส่งผู้กำกับเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเข้ารับวุฒิทางลูกเสือ ส่วนความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัด

สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี มีความคาดหวังมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี และด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีมีความคาดหวังน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทัศนคติต่อสภาพและปัญหาแบบเดิม ๆ ในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีแบบทั่วไปที่ว่า ถ้าทำแล้วมันจะขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี โดยที่ไม่ได้ศึกษาหาข้อมูลและหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี ว่ามีแนวทางหรือไม่ที่จะให้ลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม แต่งรูปแบบและติดเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี จัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และสามารถจัดพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีที่ถูกต้องและไม่ขัดต่อหลักการของศาสนาอิสลาม ก็เลยไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเรื่องของรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีเท่าที่ควร แต่พอทราบว่ามีเอกสารข้อเสนอแนะจากสำนักจุฬาราชมนตรีไปยังสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับ

รูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแล้ว ทำให้ผู้บริหาร และครูผู้สอนคาดหวังตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีที่เสนอแนะต่อสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จึงทำให้ความคาดหวังในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และอาจเป็นไปได้อีกว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษาอยู่แล้ว แต่พอผู้บริหารและครูผู้สอนทราบว่า มีเอกสารข้อเสนอแนะจากสำนักจุฬาราชมนตรีไปยังสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีแบบบูรณาการศาสนาอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแล้ว จึงยังคาดหวังตามข้อเสนอแนะของสำนักจุฬาราชมนตรีที่เสนอแนะต่อสำนักงานลูกเสือแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการ

เรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอีกด้วยเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 สำนักงานลูกเสือแห่งชาติร่วมกับสำนักจุฬาราชมนตรีและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านศาสนาอิสลามและการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีร่วมกำหนดแนวทางหรือระเบียบข้อบังคับในการแต่งเครื่องแบบและการติดเครื่องหมายของลูกเสือและเนตรนารี ตลอดจนผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมทุกประเภท การจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีทุกประเภท การจัดพิธีการของลูกเสือและเนตรนารีทุกประเภท และประกาศใช้อย่างเป็นทางการสำหรับลูกเสือและเนตรนารีมุสลิมทั้งในโรงเรียนของรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน

1.2 แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรนำผลการศึกษาไปกำหนดเป็นสารสนเทศ และเป็นแนวทางให้กับผู้เกี่ยวข้องใช้ศึกษาวางแผนในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีให้แก่แก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต่อไป

1.3 ผลการสำรวจสภาพการปฏิบัติจริงกับความคาดหวังตลอดจนข้อเสนอแนะ

เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีที่ได้สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ควรนำผลการศึกษาไปพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนให้เห็นถึงความสำคัญเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้การดำเนินการบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีควรจัดให้มีการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีในระดับต่าง ๆ แต่ละประเภทให้กับผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านหลักการของศาสนาอิสลาม และเชี่ยวชาญทางด้านลูกเสือและเนตรนารีเป็นการเฉพาะ เพื่อให้เห็นภาพทั้งทฤษฎีและแนวปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และนิเทศ ติดตามผลในการดำเนินการอย่างใกล้ชิดหลังจากการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือและเนตรนารีเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

1.5 สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีควรวางแผนและดำเนินการพิจารณาและจัดสรรงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง ตลอดจนการวางแผนพัฒนาผู้บริหารและครูผู้สอน สนับสนุนและจัด

งบประมาณในการพัฒนาให้บุคลากรในสังกัดมีความรู้ และคุณวุฒิทางลูกเสือเพิ่มขึ้น

1.6 สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีควรมีการประเมินผลการดำเนินงานในภาพรวมของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และนำผลการประเมินนั้น มาใช้ในการกำหนดทิศทาง และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานลูกเสือให้บรรลุตามนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาประเมินผลการใช้แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ได้จากการศึกษาเพื่อจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ได้จากการศึกษาเพื่อจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุง และพัฒนาแนวทางต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมระหว่างโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกับโรงเรียนรัฐบาล

2.4 ควรมีการศึกษารูปแบบหรือโมเดลในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมในประเทศไทย ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านรูปแบบและเครื่องหมายของลูกเสือ

และเนตรนารี ด้านการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา และด้านพิธีการของลูกเสือและเนตรนารี

2.5 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการบริหารงานลูกเสือและเนตรนารีในสถานศึกษา ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาในการจัดกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียน และศึกษาค้นคว้าแนวทางในการจัดทำให้ประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรม

ลูกเสือและเนตรนารีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

2.6 ควรมีการศึกษารูปแบบและวิธีการดำเนินกิจการลูกเสือและเนตรนารีของมุสลิมในกลุ่มประเทศอาเซียน และหรือกลุ่มประเทศอาหรับเพื่อถอดบทเรียนและนำมาปรับใช้กับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือและเนตรนารีสำหรับมุสลิมในประเทศไทย

บรรณานุกรม

- คณะลูกเสือแห่งชาติ. (2551). **หลักการจัดกิจกรรมลูกเสือ หลักสูตรการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ**.
[ออนไลน์].<http://www.scoutthailand.org/scout.page/?id=id.04&i=43>.
- จกมล เทียมหมอก. (2547). **ปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1** (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- จรวัยพร ธรณินทร์. (2537 กรกฎาคม-สิงหาคม). การพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาด้านลูกเสือ. **วารสารกรมสามัญศึกษา** 37 (58):, 20.
- ธานินทร์ ศิลปจารุ. (2557). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS**. (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนสามัญปิสิกเนสอาร์แอนด์ดี.
- ปรีชญา นนทะสี. (2557). **สภาพการบริหารงานลูกเสือของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26**. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, กรุงเทพฯ.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 116 (ตอนที่ 74), หน้า 24.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิสนุ พองศรี. (2549). **วิจัยทางการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัทด้านสุทธการพิมพ์ จำกัด.
- ระวีวรรณ ไตรคุ้มตัน. (2553). **ปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีของบุคลากรโรงเรียนระดังหินประชาสรรค์ สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนนทบุรี**. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, กรุงเทพฯ.
- วาสนา เจริญเปลี่ยน. (2553). การศึกษาการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในเขตจังหวัดราชบุรี. **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย** 2 (1), 210.
- สภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้. (2551). **อิสลามกับความจริงที่ต้องรู้**. ยะลา: ห้างหุ้นส่วน จำกัด ยะลาการพิมพ์
- สมพิชญ์ วงษ์ด้วง. (2557). **การดำเนินงานลูกเสือในสถานศึกษา**. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.
- สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ประเทศไทย. (2542). **พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย**. อลมะดีนะฮ์ อลมุเนาะเราะฮ์: ศูนย์กษัตริย์ฟาฮัด เพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน.

สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย. (2553). **คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือที่เน้นทักษะชีวิต.**

กรุงเทพฯ: สมาคมฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2541). **เครื่องแบบลูกเสือและเนตรนารี.** ที่ 1557/2541 (สำเนา).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **ร่างแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

สำนักจุฬาราชมนตรี. (2549). **แนวทางปฏิบัติลูกเสือต่างศาสนากะทำมวลงกิจกรรมร่วมกันฉันทัน้อง.** ที่ สพ. 096.04.ศ/2549. (สำเนา).

สุเมธ สุจริยวงศ์. (2550). **สภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.